

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره دهم - سال دوم

تاریخ چاپ ۱۳۹۶/۵/۹

۵۷۱

شماره چاپ

۲۸۶

شماره ثبت

یک فوریتی

طرح اصلاح قانون ممنوعیت به کارگیری بازنشستگان

کمیسیون های ارجاعی

اجتماعی

اصلی:

امنیت ملی و سیاست خارجی

فرعی:

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
احتراماً طرح ذیل که به امضای ۱۱۶ نفر از نمایندگان رسیده است،
جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌گردد.

مقدمه (دلایل توجیهی):

جوانان ایرانی در دوران مبارک انقلاب اسلامی به اثبات رساندند که کار
ناممکن برای آنها وجود ندارد. (مقام معظم رهبری ۱۳۷۹/۷/۱۸)
تبصره (۱) ماده واحده قانون ممنوعیت به‌کارگیری بازنشستگان مصوب
۱۳۹۵/۲/۲۰ در جهت به‌کارگیری افراد با سابقه و متخصصین در پستهای حساس
مدیریتی، سیاسی، امنیتی و نظامی استثناهایی را لحاظ کرده که متأسفانه با تفسیر
ناصحیح موجب نقض غرض قانونگذار و به‌کارگیری حداکثری بازنشستگان و
نتیجتاً تخصیص اکثر گردیده که بر مبنای اصول فقهی و حقوقی قبیح بوده و
قطعاً مورد نظر قانونگذار نیز نبوده است.

این مقوله موجب می‌شود که تعداد پرشمار افراد متخصص و
دانش‌آموختگان در سطوح عالی از حضور در صحنه‌های مدیریتی و سیاسی
کشور کنار گذاشته شده و مجال خدمت به نظام اسلامی را نداشته باشند. ضمناً
قوانین مختلف از جمله تبصره (۳) این قانون، امکان بهره‌گیری از خدمات
متخصصان بازنشسته در مواقع مورد نیاز را پیش‌بینی نموده بی‌آنکه موجب
نقض غرض قانونگذار گردد.

لذا با عنایت به حساسیت‌های بعضی از سمتها (بند‌های ۱، ۲ و ۳ ماده ۷۱ قانون مدیریت خدمات کشوری) و نیاز احتمالی نیروها و دستگاه‌های حساس از جمله نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات به استمرار بهره‌مندی از سوابق مفید و مؤثر کارکنان خود در دستگاه‌های متبوع، پیرو فرمایشات مقام معظم رهبری در باب «تجدیدپذیری» و در راستای سنت‌های اسلامی از جمله انتخاب حاکم مکه توسط پیامبر اسلام (صلی‌الله‌علیه‌وآله)؛ طرح اصلاح قانون ممنوعیت به‌کارگیری بازنشستگان مصوب ۱۳۹۵/۲/۲۰ به شرح ذیل با قید یک‌فوریتی تقدیم مجلس شورای اسلامی می‌گردد.

زهره سعیدی - پوربافرانی - فیضی - گل‌مرادی - طاهرخانی - تاج‌گردون -
قاسم‌احمدی - نوریان - محجوب - شریف‌پور - عباسی - ظاهری - همتی -
ساعدی - بانوج‌لاهورتی - بیگلری - جلالی - حسینی‌کیا - برومندی - اصغرسلیمی -
ملکی - سیدمحسن علوی - سیدحسن حسینی - سیداحسان قاضی‌زاده - سیاوشی -
چنارانی - مصری - خدیری - کشت‌زر - مقصودی - ساداتی‌نژاد - اسمعیلی -
وقف‌چی - بختیار - نوبخت - وحدتی - بابایی‌صالح - علیرضا ابراهیمی - خادم -
طیار - حسن‌پور - محمد محمودی - منصور مرادی - خجسته - دهقانی‌فیروزآبادی -
پاپی‌زاده - حسنی‌جوریانی - علیرضا سلیمی - علی‌اکبر کریمی - موسوی‌لارگانی -
ربیعی - بنایی - زرآبادی - بختیاری - عثمانی - ناصری‌نژاد - حسن‌نژاد -
طباطبایی‌نژاد - نوروزی - خادمی - انارکی‌محمدی - بهمنی - فتحی - میرزایی‌نیکو -
علی‌جانی‌زمانی - سروش - امیرحسنخانی - مازنی - ادیبانی - عبدالرضا عزیززی -
خدادادی - ابوترابی - فاطمه سعیدی - تاج‌الدین - زارع - آقاپور - ساعی -
سیدفرید موسوی - سیده‌فاطمه ذوالقدر - سیدمصطفی ذوالقدر - احمدمرادی -
اکبریان - آزادی‌خواه - سمیه محمودی - کبیری - خالدی - مسعودی - نیازآذری -

پژمانفر - بت کلیا - اختیاری - کواکبیان - جعفرزاده - ابطحی - محمدی قزوین -
رستمیان - دلخوش - اسدی کرم - نعمتی - محمداسماعیل سعیدی - نقوی حسینی -
کیان پور - کرم پور - بهادری - کاظم زاده - سیده فاطمه حسینی - وکیلی - الماسی -
ترکی - محمد عزیزی - کوهکن - کمالی پور - مسعود رضایی - محمدرضا نجفی -
باستانی - زرآبادی و دو امضای ناخوانا

عنوان طرح:

اصلاح قانون ممنوعیت به کارگیری بازنشستگان

ماده واحده - تبصره (۱) ماده واحده قانون ممنوعیت به کارگیری
بازنشستگان مصوب ۱۳۹۵/۲/۲۰ به شرح ذیل اصلاح می گردد:
تبصره ۱ - به کارگیری مقامات مذکور در بندهای (الف)، (ب) و (ج)
ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری و همطرازان آنها و فرزندان شهدا و
جانبازان هفتاد درصد (۷۰٪) و بالاتر و آزادگان در سمتهای مذکور در بندهای
(الف)، (ب) و (ج) ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری و دیگر سطوح
مدیریتی کشور و دارندگان اجازات خاصه مقام معظم رهبری و نیروهای مسلح
و وزارت اطلاعات در دستگاه متبوع خود بلامانع است. (تاریخ اجرای این
قانون ۱۳۹۶/۶/۱ خواهد بود.)

هیأت‌رئسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴)

قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین

در مورد طرح اصلاح قانون ممنوعیت به‌کارگیری بازنشستگان تقدیم می‌گردد.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌گردد:

۱- سابقه تقدیم:

ماده ۱۳۴ - قبلاً تقدیم نگردیده است.

- قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در مجلس / کمیسیون (موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینک:

با تغییر اساسی
 با تقاضای کتبی ۵۰ نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

پیش از انقضاء شش ماه بدون تغییر اساسی

با انقضاء شش ماه با تقاضای کتبی کمتر از ۵۰ نفر از نمایندگان

مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می‌باشد.

نمی‌باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

رعایت شده است.

در طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی رعایت شده است. (با اعمال نظر کارشناسی)

رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

۳- از نظر آیین نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف- ماده ۱۳۱-

اول- حداقل امضاء لازم (۱۵ نفر) دارد
 ندارد

دوم- موضوع و عنوان مشخص دارد
 ندارد

سوم- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه دارد
 ندارد

چهارم- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان دارد
 ندارد

ب- ماده ۱۴۲- طرح تقدیمی دارای یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان ماده واحده مواد متعدد مواجه با ایراد نمی‌باشد.
 بیش از یک موضوع می‌باشد.

۴- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت ندارد.

دارد. اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می گردد.

دوم: از نظر سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز مغایرت ندارد.

دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.

دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

چهارم: از نظر آیین نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

الف- طرح تقدیمی با قانون آیین نامه داخلی مجلس مغایرت ندارد.

دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ب- ماده ۱۲۲- رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.

نشده است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ج- ماده ۱۸۵- موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی شود و نیاز به $\frac{2}{3}$ رأی نمایندگان ندارد.

می شود $\frac{3}{4}$ دارد.

تعداد یک برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل تدوین قوانین

۵- طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ندارد.

دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

- ۱- اصلاح قانونی که مدت معتابهی از تصویب آن نگذشته است، خلاف سیاست‌های تدوین قوانین است.
- ۲- در صورت اصرار بر تقدیم طرح در این زمینه پیشنهاد می‌شود در قالب اصلاح یا الحاق به یک قانون معتبر و اصلی تنظیم گردد.
- ۳- مشروط نمودن به‌کارگیری «بازنشستگان فرزند شهید و جانباز هفتاد درصد (۷۰٪) به بالا» به اشتغال در سمت‌های مدیریتی مغایر با سیاست‌های کلی نظام در جهت حمایت از ایشارگران است با این وجود اضافه نمودن «آزادگان» به حکم قانون در راستای این سیاست‌ها می‌باشد.
- ۴- با توجه به عام بودن عبارت «دیگر سطوح مدیریتی» قید «سمت‌های مذکور در بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری» زائد است و نیاز به بیان آن نیست.
- ۵- عبارت سطوح مدیریتی دارای ابهام است و منشأ تفسیرهای گوناگون خواهد بود.
- ۶- متن تبصره اصلاحی دارای ایرادات نگارشی و ماهوی عدیده‌ای است که متن زیر به‌عنوان جایگزین پیشنهاد می‌شود:
«تبصره ۱- مقامات مذکور در بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری و همطرازان آنها در صورت اشتغال در سمت‌های مندرج در بندهای مذکور، آزادگان، فرزندان شهدا و فرزندان جانبازان هفتاد درصد (۷۰٪) و بالاتر، دارندگان اجازات خاصه مقام معظم رهبری و همچنین نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات در دستگاه‌های متبوع خود از شمول این قانون مستثنی می‌باشند.»
- ۷- مناسب است حداکثر مدت زمانی برای اشتغال بازنشستگان موضوع تبصره اصلاحی تعیین شود.

سوابق قانونی

جدول سوابق قانونی طرح اصلاح قانون ممنوعیت به کارگیری بازنشستگان مصوب ۱۳۹۵

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	مواد
۱	قانون ممنوعیت به کارگیری بازنشستگان	۱۳۹۵/۰۲/۲۰	ماده واحده
۲	قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب با اصلاحات و الحاقات بعدی	۱۳۸۶/۰۷/۰۸	ماده ۷۱
۳	قانون راجع به اعاده به خدمت کارکنان بازنشسته دولت	۱۳۶۰/۱۱/۱۸	کل مواد
۴	تفسیر تبصره (۳) ماده (۹) قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی	۱۳۹۲/۱۲/۲۶	ماده واحده
۵	قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران با اصلاحات و الحاقات بعدی	۱۳۹۱/۱۰/۰۲	ماده ۲ و ۶۰
۶	قانون استخدامی وزارت اطلاعات با اصلاحات و الحاقات بعدی	۱۳۷۴/۰۴/۲۵	مواد ۵۷ و ۶۰
۷	قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات و الحاقات بعدی	۱۳۶۶/۰۷/۰۷	۱۱۰ الی ۱۱۲ ماده ۷۸
۸	قانون استخدام نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران با اصلاحات و الحاقات بعدی	۱۳۸۲/۱۲/۲۰	۱۳۰-۱۳۱
۹	قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با اصلاحات و الحاقات بعدی	۱۳۷۰/۰۷/۲۱	۱۲۳ الی ۱۲۸

قانون ممنوعیت به کارگیری بازنشستگان مصوب ۱۳۹۵/۰۲/۲۰

ماده واحده - از تاریخ ابلاغ این قانون ، به کارگیری افرادی که در اجرای قوانین و مقررات مربوطه بازنشسته یا بازخرید شده یا بشوند ، در دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ و کلیه دستگاههایی که به نحوی از انحاء از بودجه عمومی کل کشور استفاده می کنند ، ممنوع می باشد .

تبصره ۱ - مقامات مذکور در ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری و همترازان آنها و ایثارگران ، فرزندان شهدا و جانبازان هفتاد درصد (۷۰٪) و بالاتر ، نیروهای مسلح ، وزارت اطلاعات و دارندگان اجازات خاصه مقام معظم رهبری از شمول این قانون مستثنی می باشند .

تبصره ۲ - دستگاههای موضوع این قانون در صورت لزوم می توانند از خدمات بازنشستگان متخصص با مدرک تحصیلی کارشناسی و بالاتر به صورت پاره وقت و ساعتی استفاده کنند . حداکثر ساعات مجاز برای استفاده از بازنشستگان ، یک سوم ساعات اداری کارمندان رسمی است و حق الزحمه این افراد متناسب با ساعات کاری آنها حداکثر معادل یک سوم کارمندان رسمی همان شغل تعیین و پرداخت می شود .

تبصره ۳ - دستگاههای مشمول مکلفند ظرف مدت شصت روز از تاریخ ابلاغ این قانون آن دسته از افرادی را که برخلاف مفاد این قانون به کارگرفته شده اند ، از خدمت منتزع و با آنان تسویه حساب کنند . افراد مذکور نیز باید ظرف مهلت قانونی مقرر سمت و پست خود را ترک کنند . پرداخت هرگونه وجهی پس از این مهلت از هر محل و تحت هر عنوان در حکم تصرف غیرقانونی در اموال دولتی است .

تبصره ۴ - کارکنان و اعضای هیأت مدیره مناطق آزاد تجاری - صنعتی نیز مشمول این قانون می باشند .

تبصره ۵ - از تاریخ ابلاغ این قانون ، ماده (۶۱) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۵ ، ماده (۹۱) قانون استخدام کشوری مصوب ۳۱/۳/۱۳۴۵ ، ماده (۹۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ و بند (ب) ماده (۶۵) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ نسخ می شود .

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و پنج تبصره در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیستم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و نود و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۲۹/۲/۱۳۹۵ به تأیید شورای نگهبان رسید .

علی لاریجانی

قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۰۷/۰۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده ۷۱ - سمتهای ذیل مدیریت سیاسی محسوب شده و به عنوان مقام شناخته می شوند و امتیاز شغلی مقامات مذکور در این ماده به شرح زیر تعیین می گردد :

الف - رؤسای سه قوه (۱۸۰۰۰) امتیاز .

ب - معاون اول رئیس جمهور ، نواب رئیس مجلس شورای اسلامی و اعضاء شورای نگهبان (۱۷۰۰۰) امتیاز .

ج - وزراء ، نمایندگان مجلس شورای اسلامی و معاونین رئیس جمهور (۱۶۰۰۰) امتیاز .

د - استانداران و سفراء (۱۵۰۰۰) امتیاز .

هـ - معاونین وزراء (۱۴۰۰۰) امتیاز .

تبصره ۱ - نخست وزیران دوران انقلاب اسلامی با مقامات بند (ب) این ماده همتراز می گردند و تعیین سایر پست های همتراز به عهده هیأت وزیران بوده و تعیین همپرازای پست های کارکنان اداری مجلس به عهده رئیس مجلس خواهد بود .

تبصره ۲ - علاوه بر حقوق موضوع ماده فوق و امتیاز ویژگیهای شاغل (مذکور در . ماده (۶۶)) که حقوق ثابت تلقی می گردد فوق العاده های ماده (۶۸) این قانون نیز حسب مورد به مقامات تعلق خواهد گرفت .

تبصره ۳ - (منسوخه ۱۳۹۰/۰۹/۰۲)^۱

تبصره ۴ - دولت مجاز است با پیشنهاد سازمان ، برخی از امتیازات قانونی مقامات موضوع این قانون (به استثناء حقوق و مزایا) را به مشاغل خاص ویژه مدیریت حرفه ای و یا سمتهای خاص و ویژه قضائی تسری دهد .

۱- مقامات مذکور در این ماده که حداقل دو سال در پست مدیریتهای سیاسی انجام وظیفه نموده یا بنمایند پس از تصدی مقام در صورتی که به سمت پائین تری منصوب شوند ، چنانچه حقوق ثابت و فوق العاده مستمر آنها در مسؤلیت جدید از هشتاد درصد (۸۰٪) حقوق ثابت و فوق العاده مستمر وی در پست قبلی کمتر باشد به میزان مابه التفاوت تا (۸۰٪) را تفاوت تطبیق دریافت خواهند نمود . این تفاوت تطبیق با ارتقاء های بعدی (عوامل شغل و شاغل و فوق العاده ها) مستهلک می گردد و این مابه التفاوت در محاسبه حقوق بازنشستگی و وظیفه نیز ملاک عمل خواهد بود .

قانون راجع به اعاده به خدمت کارکنان بازنشسته دولت مصوب ۱۳۶۰/۱۱/۱۸

ماده واحده - وزارتخانه ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی و همچنین مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است میتوانند مستخدمین رسمی یا ثابت را که بنا دارا بودن حداقل ۱۵ سال تمام خدمت دولتی بر طبق قوانین و مقررات مربوط بازنشسته شده یا بشوند بااستثنای آن دسته از مستخدمینی که دارای شصت و پنج سال یا بیشتر سن باشند یا بازنشستگی آنان در اجرای مقررات پاکسازی باشد در صورت ضرورت و نیاز به تخصص آنان و موافقت مستخدم با تصویب هیئت وزیران بخدمت اعاده نمایند .

تبصره ۱ - گروه مستخدمین رسمی مشمول قانون استخدام کشوری و همچنین مستخدمین ثابت شرکتهای و مؤسسات دولتی با توجه به شغل ارجاعی بشرط دارا بودن شرایط احراز آن شغل تعیین میشود و پایه آنان آخرین پایه قبل از بازنشستگی خواهد بود . در مورد مستخدمین سایر مؤسسات دولتی که در مقررات استخدامی آنها عناوین دیگری بغیر از گروه و پایه پیش بینی گردیده اعاده بخدمت مستخدم با رعایت شرایط احراز بر طبق مقررات خاص استخدامی مورد عمل آن مؤسسات صورت میگیرد .

تبصره ۲ - در مورد دارندگان پایه های قضائی و اعضاء رسمی هیئت علمی در دانشگاهها و مؤسسات عالی علمی دولتی اعاده بخدمت آنان با آخرین رتبه قضائی یا مرتبه علمی و پایه ای که داشته اند صورت میگیرد .

تبصره ۳ - مستخدمینی که بر اساس این ماده واحده بخدمت اعاده میشوند منحصراً میتوانند از مرخصی استحقاقی و استعلاجی که بمدت اشتغال مجدد آنان تعلق میگیرد با رعایت کلیه مقررات مربوط استفاده نمایند . از تاریخ تصویب این ماده واحده کلیه مقررات مغایر با آن ملغی میگردد .

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه روز یکشنبه هجدهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و شصت مجلس شورای اسلامی تصویب و به تأیید شورای نگهبان رسیده است .
رئیس مجلس شورای اسلامی - اکبر هاشمی

تفسیر تبصره (۳) ماده (۹) قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی

مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۲۶

موضوع استفساریه :

در اجرای تبصره (۳) ماده (۹) قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۴/۳/۳۱ ، چنانچه جانباز در پست مدیریتی یا سایر عناوین شغلی که بالاتر از شرایط احراز شغلی وی باشد ، خدمت نموده آیا ایجاد پست همپراز باید همسطح همان پست

شغل قبلی وی باشد؟ و اگر جانباز مدتی در پست سازمانی (اعم از مدیریت یا سایر عناوین شغلی) در محل مأموریت خدمت کرده باشد ، آیا ایجاد پست همپراز با دستگاه متبوع اصلی و همپراز پست مأموریت می باشد؟

پاسخ :

بلی ، باید پست سازمانی ستاره دار همپراز همان شغلی که خدمت نموده ایجاد شود و ایجاد پست همپراز برای مأموران ، با دستگاه متبوع اصلی مستخدم است .
تفسیر فوق در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیست و ششم اسفند ماه یکهزار و سیصد و نود و دو مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۲۷ / ۱ / ۱۳۹۳ به تأیید شورای نگهبان رسید .
علی لاریجانی

قانون جامع خدمات رسانی به اینارگران مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۰۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده ۲- دستگاههای مشمول این قانون عبارتند از :

الف - کلیه وزارتخانه ها ، سازمانها و دستگاههای اجرائی ، مؤسسات و شرکتهای دولتی و ملی شده تحت پوشش و یا مدیریت دولتی اعم از اینکه دارای قوانین و مقررات خاص باشند و یا نباشند ، قوه قضائیه اعم از کادر قضائی و اداری و سازمانها و مؤسسات وابسته و تابعه آنها ، کانون وکلای دادگستری ، کانون های کارشناسان رسمی دادگستری ، قوه مقننه ، نهاد ریاست جمهوری ، سازمان صدا و سیما ، جمهوری اسلامی ایران (سازمانهای وابسته و تابعه) ، نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران (نظامی و انتظامی) نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی و نهادهای انقلاب اسلامی و شرکتهای تحت پوشش وابسته یا تابعه آنها و کلیه سازمان ها و شرکتهایی که به نحوی از انحاء از بودجه عمومی دولت استفاده می کنند و یا قسمتی از بودجه آنها توسط دولت تأمین می گردد ، بانکها ، مؤسسات بیمه ای ، جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران ، شهرداری ها و شرکتهای تحت پوشش آنان و نیز مؤسسات و شرکتهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است از قبیل سازمان تأمین اجتماعی ، شرکت ملی نفت ایران ، شرکت ملی گاز ایران ، شرکت ملی صنایع پتروشیمی ، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران ، سازمان صنایع ملی ایران ، شرکتهای هواپیمایی ، سازمان انرژی اتمی ، اعضای هیأت علمی و کادر اداری دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور ، مجمع تشخیص مصلحت نظام ، شورای نگهبان و دانشگاه آزاد اسلامی .

ب - سایر دستگاهها و سازمان ها و شرکتهای و مراکز تولیدی و توزیعی و خدماتی که تحت

پوشش قانون کار یا مقررات تأمین اجتماعی و قوانین خاص هستند .
ماده ۶۰ - دستگاههای موضوع ماده (۲) این قانون مکلفند حسب درخواست جانبازان و آزادگانی که قبل از تصویب این قانون در خدمت دستگاه بوده و قطع همکاری نموده اند صرفاً برای یک بار نسبت به اعاده به خدمت آنان اقدام نمایند .
تبصره - افرادی که به موجب رأی صادره از مراجع قضائی یا هیأتهای رسیدگی به تخلفات اداری و یا سایر مراجع قانونی مربوط به دلیل محکومیت از کار بر کنار شده اند مشمول این ماده نخواهند بود.

قانون استخدامی وزارت اطلاعات مصوب ۱۳۷۴/۰۴/۲۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده ۵۷ - (اصلاحی ۱۳۹۰/۰۳/۰۱) مستخدمین رسمی وزارتخانه با داشتن شصت و پنج سال سن یا سی سال سابقه خدمت قابل قبول ، بازنشسته می شوند .
تبصره ۱- (الحاقی ۱۳۹۰/۰۳/۰۱) وزارتخانه مجاز است در صورت نیاز و ضرورت با ادامه خدمت مستخدمین و بازنشستگان متخصص و مجرب اطلاعاتی که آمادگی ادامه خدمت را دارند ، حداکثر تا سن شصت و پنج سال موافقت نماید .
تبصره ۲- (الحاقی ۱۳۹۰/۰۳/۰۱) مصادیق ضرورت و نیاز و همچنین نحوه ادامه خدمت بالاتر از سی سال ، طبق دستورالعملی است که به تصویب وزیر اطلاعات می رسد .
تبصره ۳- (الحاقی ۱۳۹۰/۰۳/۰۱) در هنگام بازنشستگی به کارمندانی که بیش از سی سال خدمت دارند به ازاء هر سال خدمت مازاد بر سی سال ، دو و نیم درصد (۲ / ۵) حقوق بازنشستگی علاوه بر حقوق تعیین شده محاسبه و پرداخت می شود .
تبصره ۴- (الحاقی ۱۳۹۰/۰۳/۰۱) بار مالی ناشی از اجرای این ماده ، حسب مورد از منابع صندوق بازنشستگی یا اعتبارات وزارتخانه تأمین می گردد .
ماده ۶۰ - وزارتخانه می تواند در موارد ضروری و در صورت نیاز ، مستخدمین مشاغل اصلی بازنشسته ای را که آمادگی اعاده به خدمت داشته باشند و سن آنان بیش از شصت و پنج سال نباشد ، با تمایل شخصی آنان و موافقت وزارتخانه و تصویب رئیس جمهور با گروه و سنوات خدمت قبل از بازنشستگی برای مدت حداکثر تا سن شصت و پنج سالگی به خدمت اعاده نماید ، مشروط بر این که بیش از سه سال از بازنشستگی آنان نگذشته باشد .
تبصره ۱ - تقاضای بازنشستگی مجدد در مدت یاد شده و قبل از پایان یافتن آن ، ممنوع است ، وزارتخانه می تواند قبل از پایان یافتن مدت ، دوباره آنان را بازنشسته نماید .
تبصره ۲ - مستخدمینی که به خدمت اعاده می شوند ، از تاریخ اعاده به خدمت حقوق بازنشستگی آنان قطع شده و از حقوق و مزایای گروه خود و مزایای شغل مربوط استفاده می

نمایند و از نظر کلیه امور استخدامی مانند سایر شاغلان خواهند بود. مدت خدمت جدید این قبیل مستخدمین، بر سنوات خدمتی قبلی اضافه می شود.

تبصره ۳ - در صورتی که خدمت مستخدم مزاد بر سی سال سابقه خدمت باشد، افزایش سنواتی آنان به صورت مضاعف محاسبه و پرداخت می شود.

قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۶/۰۷/۰۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده ۷۸ - ترفیع پرسنل با رعایت مقررات این قانون منوط به تصویب مقامات زیر خواهد بود:

الف - نظامیان تا درجه ستوان دومی و کلیه کارمندان. در نیروها، فرمانده نیروی مربوط در وزارت دفاع و ستاد مشترک، وزیر دفاع و رییس ستاد مشترک.

ب - از درجه ستوان یکمی به بالا، فرماندهی کل.

ماده ۱۱۰ - پرسنل مشمول این قانون با داشتن ۳۰ سال خدمت یا ۶۰ سال سن بازنشسته می شوند.

تبصره ۱ - در مواقع استثنایی و نیاز ارتش و تمایل پرسنل، در صورت تصویب هیأت مذکور در ماده ۱۰۵ این قانون بازنشستگی به مدت محدود به تعویق خواهد افتاد.

تبصره ۲ - (اصلاحی ۱۳۷۲/۰۵/۲۰) پرسنل ذکوری که دارای حداقل ۲۵ سال سابقه خدمت و پرسنل انثائی که دارای حداقل ۲۰ سال سابقه خدمت باشند می توانند شخصاً تقاضای بازنشستگی نمایند قبول یا رد تقاضای آنان موقوف به نظر نیرو و یا سازمان مربوط باشد و صرف تقاضای بازنشستگی رافع مسوولیت‌های محوله نخواهد بود.

تبصره ۳ - در صورتی که پرسنل در طول اجرای تنبیه تنزیل درجه یا رتبه بازنشسته شوند با درجه رتبه تنبیهی بازنشسته خواهند شد.

تبصره ۴ - تصویب بازنشستگی با رعایت مقررات این قانون به عهده مقامات مذکور در ماده ۷۸ این قانون خواهد بود.

ماده ۱۱۱ - ارتش و وزارت دفاع و سازمان های وابسته به آنها در موارد استثنایی می توانند در صورت نیاز، پرسنل بازنشسته ای را که صلاحیت اعاده به خدمت داشته باشند و سن آنها بیش از ۶۵ سال نباشد با تمایل شخصی آنان و تصویب هیأت مذکور در ماده ۱۰۵ این قانون با درجه یا رتبه و قدمت خدمت قبل از بازنشستگی برای مدت محدود به خدمت اعاده نماید.

تبصره ۱ - تقاضای بازنشستگی مجدد قبل از انقضاء مدت فوق ممنوع است لیکن سازمان می تواند قبل از انقضاء مدت مزبور آنان را مجدداً بازنشسته نماید.

تبصره ۲ - پرسنلی که به خدمت اعاده می گردند از تاریخ اعاده، حقوق و بازنشستگی آنان قطع

شده و از حقوق درجه یا رتبه خود و مزایای شغل مربوط استفاده می نمایند و از نظر کلیه امور استخدامی مانند سایر شاغلین با آنان رفتار و مدت خدمت جدید این قبیل پرسنل بر سنوات خدمت قبلی اضافه و موجب تجدید نظر در حقوق بازنشستگی آنان خواهد شد .

ماده ۱۱۲ - ارتش و وزارت دفاع و سازمان های وابسته به آنها می توانند از پرسنل بازنشسته مشمول این قانون و سایر بازنشستگان دولت با حفظ وضعیت و حقوق بازنشستگی به طریق خرید خدمت استفاده نمایند .

تبصره - آیین نامه اجرایی این ماده را وزارت دفاع با هماهنگی ستاد مشترک و سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه می نماید .

قانون استخدام نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۲۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده ۱۳۰ - (اصلاحی ۱۳۹۰/۰۴/۰۸) کارکنان مشمول این قانون با داشتن سی سال خدمت و یا شصت سال سن بازنشسته می شوند .

الف - امیران و کارمندان همپراز در سن شصت سالگی .

ب - افسران ارشد و کارمندان همپراز آنان در سن پنجاه و پنج سالگی .

ج - سایر کارکنان اعم از انتظامی و کارمند در سن پنجاه و دو سالگی .

تبصره ۱ - (اصلاحی ۱۳۹۰/۰۴/۰۸) در مواقع استثنائی و نیاز نیروی انتظامی به تشخیص و پیشنهاد فرمانده نیروی انتظامی و تمایل کارکنان ، در صورت تصویب هیأت مذکور در ماده (۱۲۲) این قانون ، بازنشستگی به مدت محدود و حداکثر به مدت سه سال به تعویق می افتد . این مدت حداکثر برای یک بار بنا به تصویب هیأت مذکور تمدید می شود .

تبصره ۲ - (اصلاحی ۱۳۹۰/۰۴/۰۸) کارکنانی که دارای حداقل بیست و پنج سال خدمت باشند ، می توانند شخصاً تقاضای بازنشستگی نمایند . قبول یا رد تقاضای آنان موکول به نظر نیروی انتظامی است و صرف تقاضای بازنشستگی رافع مسؤولیتهای محوله نیست . این مدت برای زنان بیست سال است .

تبصره ۳ - (اصلاحی ۱۳۹۰/۰۴/۰۸) کارکنان شاغل در مشاغلی که به موجب قوانین خاص شرایط ویژه ای از نظر سنوات بازنشستگی برای آنها پیش بینی شده است ، از قبیل مشاغل سخت و زیان آور و کار با اشعه و نظایر آن مشمول مقررات مربوطه خواهند بود .

تبصره ۴ - (اصلاحی ۱۳۹۰/۰۴/۰۸) در صورتی که کارکنان در طول اجرای تنبیه تزییل موقت درجه یا رتبه بازنشسته شوند ، به استثناء مشمولین تبصره (۲) این ماده با درجه یا رتبه قبل از تنبیه بازنشسته می شوند .

تبصره ۵ - (اصلاحی ۱۳۹۰/۰۴/۰۸) تصویب بازنشستگی با رعایت مقررات این قانون به عهده مقامات مذکور در ماده (۸۷) این قانون است .

تبصره ۶ - کارکنان شاغل در مشاغلی که به موجب قوانین خاص ، شرایط ویژه ای برای آنها پیش بینی شده است از قبیل متصدیان مشاغل سخت و زیان آور و کار با اشعه و نظایر آن از نظر سنوات بازنشستگی مشمول مقررات مربوطه خواهند بود .

تبصره ۷ - در صورتی که کارکنان در طول اجرای تنبیه تنزیل موقت درجه یا رتبه بازنشسته شوند ، به استثنای مشمولین تبصره (۳) این ماده با درجه یا رتبه قبل از تنبیه بازنشسته خواهند شد .

ماده ۱۳۱ - نیروی انتظامی در موارد استثنایی می تواند در صورت نیاز ، کارکنان بازنشسته ای را که صلاحیت اعاده به خدمت داشته باشند و بیش از پنج سال از تاریخ بازنشستگی آنان نگذشته باشد با تمایل شخصی آنان و تصویب هیأت مذکور در ماده (۱۲۲) این قانون با درجه یا رتبه و قدمت خدمت قبل از بازنشستگی برای مدت محدود (حداکثر سه سال) به خدمت اعاده نماید . تبصره ۱ - هیأت فوق می تواند مدت یاد شده را برای یک بار دیگر به مدت حداکثر سه سال تمدید نماید .

تبصره ۲ - تقاضای بازنشستگی مجدد قبل از انقضای مدت فوق ممنوع است لیکن سازمان می تواند قبل از انقضای مدت مزبور آنان را مجدداً بازنشسته نماید .

تبصره ۳ - کارکنانی که به خدمت اعاده می گردند از تاریخ اعاده ، حقوق بازنشستگی آنان قطع شده و از حقوق درجه یا رتبه خود و مزایای شغل مربوط استفاده می نمایند و از نظر کلیه امور استخدامی مانند سایر شاغلین با آنان رفتار و مدت خدمت جدید این قبیل کارکنان بر سنوات قبلی اضافه و موجب تجدید نظر در حقوق بازنشستگی آنان خواهد بود .

قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۰/۰۷/۲۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده ۱۲۳ - پرسنل کادر ثابت سپاه با داشتن سی سال خدمت یا شصت سال سن بازنشسته می شوند . تبصره ۱ - پرسنلی که ۲۵ سال خدمت در سپاه داشته باشند می توانند شخصاً تقاضای بازنشستگی نمایند . قبول یا رد تقاضای آنان موکول به نظر نیرو یا سازمان مربوطه می باشد و صرف تقاضای بازنشستگی رافع مسئولیتهای محوله آنان نمی گردد .

تبصره ۲ - در صورتی که پرسنل در طول اجرای تنبیه تنزیل درجه یا رتبه ، بازنشسته شوند با درجه یا رتبه تنبیهی بازنشسته خواهند شد .

تبصره ۳ - تصویب بازنشستگی با رعایت مقررات این قانون به عهده مقامات مندرج در ماده ۸۷ این قانون خواهد بود .

ماده ۱۲۴ - در مواقع ضرورت و در صورت تمایل پرسنل ، بازنشستگی پرسنل کادر ثابت نظامی تا درجه سرتیپ دومی و کلیه کارمندان حداکثر تا سه سال بنا به پیشنهاد فرمانده نیرو یا سازمان و تصویب هیأت مذکور در ماده ۱۱۵^۱ این قانون و پرسنل کادر ثابت نظامی با درجه سرتیپی و بالاتر حسب مورد با پیشنهاد رئیس ستاد کل ، فرمانده کل سپاه ، وزیر و تصویب فرماندهی کل به تعویق خواهد افتاد .

تبصره - هیأت مذکور در ماده ۱۱۵ این قانون می تواند فقط یک بار دیگر حداکثر سه سال با تعویق بازنشستگی پرسنل یاد شده موافقت نماید .

ماده ۱۲۵ - پرسنلی که در مشاغل سخت و زیان آور خدمت می کنند با داشتن حداقل ۲۰ سال خدمت به تناسب خدمت طبق آیین نامه ای که به وسیله ستاد کل سپاه و با هماهنگی وزارت تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید بازنشسته می شوند .

تبصره - پرسنل زن با داشتن حداقل ۲۰ سال خدمت می توانند بازنشسته شوند .

ماده ۱۲۶ - سپاه می تواند در موارد ضرورت و در صورت نیاز پرسنل بازنشسته کادر ثابت نظامی تا درجه سرتیپ دومی و کلیه کارمندان را که صلاحیت اعاده به خدمت داشته باشند با تمایل شخصی و با تصویب هیأت مذکور در ماده ۱۱۵ این قانون به مدت حداکثر سه سال و از درجه سرتیپی و بالاتر حسب مورد با پیشنهاد رئیس ستاد کل ، فرماندهی کل سپاه ، وزیر و تصویب فرماندهی کل با درجه قبل از بازنشستگی به خدمت اعاده نماید .

تبصره ۱ - هیأت فوق می تواند مدت یاد شده را برای یک بار دیگر به مدت حداکثر سه سال تمدید نماید .

تبصره ۲ - تقاضای بازنشستگی مجدد قبل از انقضای مدت فوق ممنوع است ، لیکن سپاه می تواند قبل از انقضای مدت مزبور آنان را مجدداً بازنشسته نماید .

ماده ۱۲۷ - سپاه می تواند از پرسنل بازنشسته مشمول این قانون و سایر بازنشستگان دولت با حفظ وضعیت حقوق بازنشستگی به صورت خرید خدمت استفاده نماید .

تبصره - آیین نامه اجرایی این ماده توسط وزارت با هماهنگی ستاد کل سپاه و سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب فرماندهی کل می رسد .

ماده ۱۲۸ - پرسنل بازنشسته حق استفاده از لباس مخصوص نظامی را نداشته ، مگر در موارد خاص که استفاده از لباس نظامی توسط فرماندهی کل سپاه مشخص می گردد .

^۱ ماده ۱۱۵ قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۰/۰۷/۲۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۴ به موجب ماده ۳۷ قانون تشکیل هیأت های انضباطی رسیدگی به شکایات و تخلفات کارکنان نیروهای مسلح نسخ صریح شده است.